

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de
Bogdan-Alexandru Stănescu.

Salman Rushdie, *Fury*

Copyright © Salman Rushdie, 2001

All rights reserved

© 2012 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Accastă carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsește penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © by Daniel Schwen; © Joseph Gough/ Dreamstime.com

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României :

RUSHDIE, SALMAN

Furie/Salman Rushdie; trad. din lb. eng. de Vlad Russo. –

Ed. a 4-a, rev. – Iași : Polirom, 2012

ISBN : 978-973-46-2543-7

I. Russo, Vlad (trad.)

821.111-31=135.1

Printed in ROMANIA

SALMAN
RUSHDIE
FURIE

roman

Ediția a IV-a, revizuită

Traducere din limba engleză
și note de Vlad Russo

POLIROM
2012

Unitatea? Solanka aflate – de la Jack Rhinehart – că acest cuvânt era folosit în anumite cercuri masculine americane ca un substitut pentru organele genitale ale bărbatului, dar e puțin probabil că Milei i se dăduseră papucii fiindcă n-avea așa ceva. Ea îi defini termenul de parcă i-ar fi vorbit unui băiețel mai greu de cap, dar simpatic, cu acea grijă pe care o ai în glas când îndrumi un tâmpit și în care Solanka o surprinsese pe Mila alunecând câteodată, când îi vorbea lui Eddie al ei.

— O unitate, dom' profesor, înseamnă o sută de milioane de dolari.

Solanka fu înmărmurit de superba revelație. Secol de barosani: prețul la zi pentru a fi admis în Câmpiile Elizee ale Statelor Unite. Asta era viața tinerilor în America începutului de mileniu. Faptul că o fată extraordinar de frumoasă și extrem de inteligentă putea fi socotită nepotrivită dintr-un motiv fiscal de o asemenea precizie, îi spuse grav Solanka Milei, arăta doar că standardele americane în materie de dragoste, sau măcar de sex, erau mai ridicate chiar decât prețurile din sfera imobiliară.

— Corect, dom' profesor, îi replică Mila.

Și izbucniră amândoi într-un râs cum Solanka nu-și mai amintea să-i fi ieșit pe gură de-o viață. Râsul neîncătușat al tinereții.

Înțelese că făcuse din el unul din proiectele ei. Specialitatea Milei era să colecționeze și să repare oameni ruinați. Când o întrebă despre asta, ea răspunse cu franchețe:

— Asta știu să fac. Să repar oameni. Unii repară case. Eu renovez oameni.

Deci în ochii ei el era aidoma unei case vechi sau măcar aidoma vechiului duplex pe care-l subînchiriasse în Upper West Side, spațiul elegant ce nu mai fusese aranjat, probabil, din anii șaizeci și care începuse să arate cam jalnic; era timpul, spunea ea, să i se dea o nouă înfățișare, pe afară ca și pe dinăuntru.

— Cu condiția să nu-mi pui, atârnați în corzi pe fațadă, zidari indieni gălăgioși, spurcați la gură și fumători de *beedi*, adăugă el.

(Din fericire, constructorii își încheiaseră treaba și pleaseră; mai rămăsese doar larma tipică străzilor orașului. Însă chiar și vacarmul ăsta părea mai surd ca înainte.)

Pe de altă parte, pentru edificarea lui Solanka, Mila aruncă o nouă lumină asupra prietenilor ei din trupa de pe trepte, care încetară să mai fie doar poză și nimic altceva. Se aplecase și asupra lor și era mândră de realizările ei – ca și de ale lor.

— A durat ceva – de fapt, lor le plăcea să privească lumea școlărește, cum le plăceau și nenorociții ăia de reiați. Acuma însă am privilegiul să conduc gașca de tocilari cea mai în pas cu moda din New York, și când spun trăsniți, dom' profesor, spun geniali. Puștii ăștia sunt cei mai dați naibii, și când spun dați naibii, spun dați dracului. Îți amintești de filipinezul care-a trimis virusul „I Love You“? Apă de ploaie. Era de divizia a doua; aici vorbim de profesioniști. Dacă puștanii ăștia ar fi vrut să-l pricopsească pe Bill Gates cu un virus, poți să pui pariu c-ar fi tușit un an de zile. Ai în fața dumitale genul de navigatori pe internet de care Împăratul Răului e speriat pe bune, deghizați în te miri ce pierde-vară ca să se pună la adăpost, să se ascundă de Lăncierii Imperiului, Vader cel Negru și Maul cel Roșu și cu Corn în Frunte. Adică, stai, dumitale nu-ți place *Războiul stelelor*, să spunem atunci că sunt ca niște hobiți pe care-i ascund de Sauron Stăpânul Întunecat și de Duhurile Inelului. Frodo, Bilbo, Sam Gamgee, toată Frăția Inelului. Pân-o să vină vremea să-l dăm jos și să dăm foc cartierului general de pe Muntele Blestemat. Să nu crezi că glumesc. De ce s-ar teme Gates de concurenții pe care-i are, i-a învins deja: sunt doar sclavii lui. I-a pus la naftalină. Coșmarul lui e însă ca nu cumva să scoată capul vreun puștan, să apară de cine știe unde cu marea lovitură, lovitura care-l va transforma pe el în amintire. Adică să fie depășit. De-aia tot cumpără tipi ca noi, de-aia e gata să piardă astăzi câteva milioane de dolari – ca nu cumva să-și piardă mâine miliardele. Daa, eu sunt de partea judecătorilor, demolați imperiul, rupeți-l în două, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Între timp, noi avem planurile noastre – colosale. Eu? Spune-mi Yoda. De-a-ndoaselea vorbesc. În răspăr gândesc. Totul pe dos întorc. Puternică ți se pare cu tine e Forța? Și mai puternic în mine se ridică. Pe bune – conchise ea, abandonând vocea păpușii de cauciuc –, mă ocup numai de management. Și până una alta și de vânzări, de marketing și de publicitate. Totul pe nevăzute și pe tăcute, corect?

Vampirii mei, cum le spui dumneata? Sunt creatori, artiști. Paingipeweb.net. Chiar acum proiectăm site-uri pentru Steve Martin, Al Pacino, Melissa Etheridge, Warren Beatty, Christina Ricci și Will Smith. Evident! Și Dennis Rodman. Și Marion Jones, și Christina Aguilera, și Jennifer Lopez, și Todd Solondz, și 'N Sync. Suntem băgați în toate marile afaceri. Con Ed, Verizon, British Telecom, Nokia, Canal Plus, orice e în legătură cu comunicația e în comunicație cu noi. Vrei nume distinse? Păi, ni se înroșesc telefoanele de câte apeluri primim de la Robert Wilson și de la Teatrul Thalia din Hamburg și de la Robert Lepage. Îți spun doar că suntem în prima linie. Azi e care pe care, dom' profesor, și ăștia sunt Trupa care-a speriat Vestul. Butch, Sundance, toți trăsniții. Eu o fac pe doica. Sunt paravanul lor.

Deci se-nșelase în privința lor, puștani erau extraordinari; nu însă și Eddie. Erau trupele de șoc ale viitorului tehnologizat care-l umplea de neliniște; din nou, în afară de Eddie. Numai că Eddie Ford fusese proiectul cel mai ambițios al Milei „până ai apărut dumneata“. Și adăugă: „Dumneata ai mai multe lucruri în comun cu Eddie decât crezi“.

Eddie avea o forță de aruncare care-l purtase departe de orașelul său, Nix-city, tocmai până la Columbia, mai precis până-n patul Milei Milo, unul din locurile cele mai căutate pe piața imobiliară din Manhattan. Dar până la urmă nu contează cât de departe poți arunca mingea; trecutul nu-l poți arunca, și în acel trecut, acasă-n Nix-city, Nul., copilăria lui Eddie fusese o adevărată tragedie. Mila i-a schițat lui Solanka portretul personajelor, cu o solemnitate care le confera acestora ceva din măreția greacă. Era mai întâi unchiul lui Eddie, Raymond, eroul întors acasă după războiul din Vietnam, care a stat ascuns ani de zile într-o cabană-buncăr în munții împăduriți cu pini de deasupra orașului, socotindu-se incapabil să trăiască în tovărășia oamenilor din cauza suflului său rănit. Ray Ford era cuprins periodic de violente accese de furie, declanșate, chiar și la înălțimea aia, de simplul rateu al unui camion în vale, de prăbușirea unui copac sau de un tril de pasăre. Mai era și „nemernicu-mputit și șarpele ticălos“, fratele lui Ray, tatăl lui Eddie, Tobe, mecanic de meserie, cartofor înrăit, bețivan și mai înrăit, un căcănar a cărui perfidie avea să le distrugă toată viața. Și, în

sfârșit, era mama lui Eddie, Judy Carver, care la vremea aia nu începuse încă să le țină de urât lui Moș Crăciun și lui Isus, și care, cu sufletul ei bun, se dusesese la începutul anilor șaptezeci, săptămână de săptămână, sus în munți, până ce, cincisprezece ani mai târziu, când Eddie avea zece ani, l-a convins pe sihastru să coboare în oraș.

Eddie privea la unchiul lui hirsut și urât mirositor cu venerație și cu destulă teamă; cu toate astea, excursiile făcute în copilărie la cabana lui Ray erau evenimentele cele mai importante din viața lui și amintirile lui cele mai vii, „mai tare ca la cinema“, spunea el. (Judy începuse să-l ia cu ea după ce împlinise cinci ani, căci spera să-l facă pe Ray să se întoarcă arătându-i chipul viitorului, încredințată că firea blândă a lui Eddie va înmuia sufletul bărbatului.) Pe drumul spre cabană, Judy cânta vechi melodii de-ale lui Arlo Guthrie, iar Eddie îi ținea isonul: *„Mai ieri-noapte, târziu, îmi spusei, / urc colo sus să-l văd pe Ray. / Și am urcat și l-am văzut. / Dar Ray avu de spus atât: / Nu vreau să-mi dați nici o sticlă, / Vreau doar să mă sui pe motocicletă...“* Numai că Ray ăla din cântec nu era Ray ăsta la care se duceau. Ray ăsta n-avea o rablă de Harley și nu exista nici o Alice, nici cu, nici fără restaurant. Ray ăsta se hrănea cu boabe și cu rădăcini și probabil cu insecte și sămburi, bănuia Eddie, ca și cu șerpi prinși cu mâinile goale și cu șoimi doborâți în zbor. Ray ăsta era țăcănit și avea dinți ca lemnul putred și o răsuflare care te lăsa lat de la distanță. Și totuși, în Ray ăsta, Judy Carver Ford îl vedea încă pe simpaticul băiat care plecase la război, care știa să confecționeze omuleți din hârtia argintie de la pachetele de țigări și chipuri de fete din lemn de pin, pe care le dăruia în schimbul sărutărilor. (Păpuși, se minună Malik Solanka. Nici aici nu scăpa de vraja lor. Alt basm despre un meșter păpușar. Și pe deasupra un *sanyasi*. Asta și voise să spună Mila: un *sanyasi* mai autentic decât mine, care se retrăsese din societate cum se cuvine, ca un ascet. Dar asemănător cu mine, fiindcă voia și el să se piardă de frica atâtor lucruri ascunse care pot să răbufnească în orice clipă, pustiind lumea asta nevrednică.) Judy îl sărutase și ea odată pe Ray, înainte să facă greșeala fatală de a-l alege pe Tobe, pe care durerile de spate l-au scăpat de înrolare, dar de al cărui caracter mizerabil nimeni

n-o putea scăpa; în afară de Ray, se gândea ea. Dacă Ray s-ar întoarce din sihăstria lui, ăsta ar putea fi un semn și lucrurile s-ar aranja, frații ar putea să meargă împreună la pescuit și la popice, Tobe și-ar revizui purtarea, iar ea și-ar găsi într-un fel liniștea. Și-n cele din urmă Ray Ford s-a întors, frichinit, ras, cu o cămașă curată și atât de îngrijit, că Eddie nici nu l-a recunoscut când a intrat pe ușă. Judy pregătise masa de sărbătoare în care era expertă, același ospăț cu carne și pește oferit mai târziu domnilor Moș Crăciun și Isus Cristos, și totul a mers foarte bine o vreme; nu vorbeau prea mult, dar nu asta era problema, căci fiecare se obișnuia cu prezența celorlalți sub același acoperiș.

La înghețată, unchiul Ray rupse tăcerea. Judy nu fusese singura femeie care-l vizitase sus în pădure.

— Mai venea cineva, spuse el greoi. O femeie pe nume Hatty, Carole Hatty, știe că suntem câțiva răspândiți pân' păduri și, cu sufletu' ei bun, vine și ne vizitează și ne-aduce haine și plăcintă și de toate, chiar dacă acolo sus e plin de bandiți săriți de pe fix care scoate toporu' la orice mișcă pe-o rază de zece pași: bărbat, femeie, copil sau câine turbat.

Vorbindu-le despre femeie, unchiul Ray se-mbujoră și se foi pe scaun. Judy spuse:

— Ții la ea, Raymond? Vrei s-o chemăm aici?

La care nemernicu-mpuțit și șarpele ticălos, așezat de cealaltă parte a mesei din bucătărie, începu să se plesnească peste pulpe și să râdă, un râs sonor de bețiv, de nemernic împuțit și șarpe ticălos, și a râs până i-au dat lacrimile, apoi a sărit în picioare răsturnând scaunul și a spus:

— Oho, Carole Hatty, Carole Vîno-Peste-Mine de la Rachiu' Botezat de pe Strada Cracii-n Sus? Despre ea e vorba? I-auzi, i-auzi. N-am știut c-avea nevoie de-atâtea lovele c-a urcat la voi acolo ca să-și facă rost. Ray, băiete, ai pierdut contactu'. Păi, noi p-acea toată ziua regulam la Carole, de când avea, draga de ea, fo cînșpe ani și-ncepuse să ceară.

Ray se-ntoarse către micul Eddie cu ochii goi și, chiar la zece ani ai lui, Eddie înțelese ce voiau ei să spună și simți cât de adâncă fusese lovitura pe la spate pe care o primise unchiul Ray, fiindcă ceea ce spusese Raymond Ford în felul lui era că nu doar de dragul familiei – al lui Eddie, spunea privirea lui – coborâse el din redută, ci și pentru ceea ce

credea el că este dragostea unei femei bune la suflet; după atâția ani în care se lăsase pradă furiei, venise în speranța că va găsi alinare în toate astea pentru sufletul lui, iar Tobe Ford nu făcuse decât să aplice o înțepătură în ambele baloane, înjunghiindu-l în inimă de două ori cu o singură lovitură.

Și după ce Tobe sfârși ce-avea de spus, namila se ridică în picioare, iar Judy începu să țipe la amândoi, încercând totodată să-l ascundă pe Eddie îndărătul ei, fiindcă nemernicu-mpuțit și șarpele ticălos de bărbatu-său avea un pistol mic în mână îndreptat spre pieptul lui frate-său.

— Ei, și-acuma, Raymond, spuse bătrânul Tobe rânjind, să ne-amintim ce spune cartea sfântă despre iubirea de frate.

Ray Ford ieși din casă, iar Judy era atât de înspăimântată, că începu să cânte: *Târziu, azi-noapte, auzii cum se trânteste ușa*, la care Tobe plecă și el, spunând că n-avea de gând să-nghită porcăria asta, că ea putea să-și ia țâfna și să și-o bage undeva, m-auzi, Jude? Să nu mă judeci, târfă, că doar nu-mi ești decât nevastă, lua-te-ar dracu', și dacă nu-ți convine ce spune bărbatu-tău, n-ai decât să te duci să i-o sugi lui Raymond. Tobe plecă să joace cărți la garajul lui Corrigan, unde lucra, și înainte de-a se lumina de ziuă, Carole Hatty a fost găsită strangulată pe-o alee, iar Raymond Ford printre mașinile ruginite de la cimitirul de mașini din spate de la Corrigan, cu o singură rană de la un foc de armă în inimă și nici o urmă de pistol pe nicăieri. Și atunci s-a cărat nemernicu-mpuțit și șarpele ticălos, pur și simplu nu s-a mai întors de la jocul de cărți și, deși anunțul cum că Tobias Ford e înarmat și primejdios s-a publicat în cinci state, nimeni nu i-a dat vreodată de urmă. Mama lui Eddie era de părere că ticălosul chiar fusese dintotdeauna un șarpe în piele de om și că, după ce a făcut ce-a făcut, s-a strecurat pur și simplu afară din pielea omenească, s-a lepădat de ea ca de-o păstaie, lăsând-o să se prefacă-n praf și pulbere când a plecat; și-un șarpe în plus nu atrăgea atenția nimănui în Nix-city, unde casele Domnului erau pline de vipere și șerpi-cu-clopoței, nimeni alții decât preoții. Ducă-se, a spus ea, dac-aș fi știut că mă mărit c-un șarpe aș fi luat otravă înainte să spun „da“ în fața altarului.

Judy a aflat mângâiere strângând în jurul ei tot mai multe sticle de Jack Daniels și Jim Beam, dar după tot ce